

Reguleringsimpactanalyse voor

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de subsidiëring van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer

1 Gegevens van het advies

1.1 Gegevens van de regelgeving

nummer taal- en wetgevingstechnisch advies	Advies
bevoegde minister(s) van de regelgeving	Joke Schauvliege
RIA en JoKER	/
link naar de regelgevingsagenda	Is opgenomen

1.2 Gegevens van de aanvrager

e-mailadres	Eloi Schreurs (eloi.schreurs@lne.vlaanderen.be) en Wouter Faveyts (wouter.faveyts@lne.vlaanderen.be)
organisatie	Agentschap voor Natuur en Bos
beleidsdomein	LNE
entiteit	Agentschap voor Natuur en Bos

2 Titel en fase

Uitvoeringsbesluit m.b.t. subsidiëring van het geïntegreerd natuurbeheer

Dit document werd opgemaakt tijdens fase 2 'Analyse en redactie'

3 Samenvatting

Het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna 'het decreet natuurbehoud' genoemd) is recent onderworpen aan een grondige wijziging door de goedkeuring van het decreet tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos op 9 mei 2014. Eén van de drie thema's die met deze wijziging worden voorgestaan is het concept van het "geïntegreerd beheer ten behoeve van natuurbehoud", of kortweg geïntegreerd natuurbeheer. Dit concept houdt in dat voor terreinen die beheerd worden of zullen worden ten behoeve van het natuurbehoud een natuurbeheerplan wordt opgemaakt. Bij het opstellen van een natuurbeheerplan kiest de terreinbeheerder, afhankelijk van de ecologische doelstellingen die gekozen worden, uit vier types van terreinen (gaande van 1 tot 4). Deze keuze heeft bepaalde consequenties voor het beheer van het terrein in kwestie.

Het decreet legt de grondslag vast voor het concept en bepaalt dat de Vlaamse Regering een aantal nadere regels kan of moet vaststellen. Het voorontwerpbesluit dat het voorwerp is van deze RIA legt dergelijke nadere regels vast en hebben in de eerste plaats betrekking op de ondersteuning die natuurbeheerders kunnen krijgen voor het geïntegreerd natuurbeheer. Meer bepaald worden er subsidies voorzien voor:

1. het uitvoeren van beheermaatregelen voor de realisatie van natuurstreefbeelden en de opvolging van beheerdoelstellingen;
2. het uitvoeren van in de tijd beperkte inrichtingsmaatregelen;
3. de aankoop van grond met als doel deze te laten erkennen als natuurreservaat of deze te bebossen;
4. het treffen van maatregelen voor de openstelling van een terrein;
5. de opmaak van een natuurbeheerplan.

Naast de inhoudelijke voorwaarden voor de toekenning van deze subsidies worden in dit ontwerpbesluit ook de regels vastgesteld voor het aanvragen, de uitbetaling, de terugvordering van deze subsidies, evenals de cumulatie met andere subsidies.

Het voorliggende ontwerpbesluit vormt een onderdeel van de eerste fase van een omvangrijke oefening tot integratie en vereenvoudiging van de regelgeving inzake natuurbehoud. Om praktische redenen en met het oog op haalbaarheid werd beslist om de werkzaamheden in het kader van deze oefening te splitsen in twee fasen. De eerste fase is afgerond wanneer de artikels die betrekking hebben op het geïntegreerd natuurbeheer uit het gewijzigde decreet natuurbehoud in werking treden. Meer concreet zal dit gebeuren wanneer drie uitvoeringsbesluiten die nadere regels bepalen met betrekking tot natuurbeheerplannen en de erkenning van reservaten, de criteria duurzaam natuurbeheer en de subsidiëring van het geïntegreerd natuurbeheer worden goedgekeurd. Daarna zal de volgende fase van deze oefening starten.

4 Probleembeschrijving

4.1. Algemeen

De centrale, primair maatschappelijke uitdaging die aan de grondslag ligt van het voorliggende voorontwerp van besluit is de noodzaak om aan natuurbehoud te doen door het uitvoeren van natuurbeheer op zo veel mogelijk terreinen. De regelgeving die tot op heden van toepassing was beperkte op een aantal vlakken de mogelijkheden om aan natuurbeheer te doen.

Het voorliggende voorontwerpbesluit bevat nadere regels, die uitvoering geven aan een aantal bepalingen uit het decreet natuurbehoud. De krijtlijnen voor de inhoud van dit voorontwerpbesluit zijn al uitgezet op decretaal niveau, maar voor bepaalde aspecten krijgt de Vlaamse Regering de delegatie om nadere regels vast te stellen. Enkel voor deze aspecten is in dit onderdeel een probleembeschrijving opgenomen.

Eén van deze krijtlijnen uit het decreet natuurbehoud bepaalt dat de subsidies die toegekend kunnen worden gekoppeld moeten zijn aan (de opmaak van) een natuurbeheerplan. Tot nu waren er met toepassing van het

bosdecreet en het decreet natuurbehoud verschillende procedures en inhoudsvereisten voor beheerplannen en voor de subsidiemogelijkheden die gekoppeld zijn aan ieder statuut.

- In het kader van het Bosdecreet werd er een onderscheid gemaakt tussen enerzijds beperkte bosbeheerplannen voor privé-bos dat niet gelegen is in het VEN en anderzijds uitgebreide bosbeheerplannen voor privé-bossen gelegen in het VEN en alle openbare bossen ongeacht hun ligging. Afhankelijk van het type bosbeheerplan kan een boseigenaar aanspraak maken op de subsidies die geregeld zijn in het BVR van 27 juni 2003.
- Met toepassing van het bosdecreet kunnen bossen aangewezen (bossen in beheer bij het agentschap voor Natuur en Bos) of erkend (andere bossen) worden als bosreservaat. De ondersteuning die mogelijk is voor een beheerplan van een erkend bosreservaat wordt geregeld in het BVR van 20 januari 1993.
- In het kader van het decreet natuurbehoud was het opstellen van een beheerplan enkel mogelijk in het kader van de aanwijzing of erkenning van een terrein als natuurreservaat. De subsidies waarop erkende reservaten aanspraak kunnen worden geregeld in het BVR van 27 juni 2003.

Voor terreinen met open natuur, die dus niet onder de toepassing van het bosdecreet vallen, maar die wel beheerd worden ten behoeve van het natuurbehoud, maar niet in aanmerking komen voor erkenning als natuurreservaat bestond er geen statuut en geen mogelijkheid om een beheerplan op te maken. Bijgevolg waren ook de mogelijkheden op financiële ondersteuning van maatregelen die in functie van natuurbehoud worden uitgevoerd zeer beperkt.

In het (wijzigings)decreet is reeds de keuze gemaakt om de verschillende vormen van beheerplan en de verschillende reservaatstatuten te reduceren tot één natuurbeheerplan en één statuut van natuurreservaat. Als gevolg van deze keuze moeten de bestaande subsidies geïntegreerd worden in één financieringssysteem om de ondersteuning van natuurbeheer mogelijk te maken en te houden.

4.2. De subsidies

Meer specifiek moeten er bij het uitwerken van het besluit keuzes gemaakt worden m.b.t. bepaalde aspecten waarvoor in de huidige regelgeving de werking niet optimaal is:

- 1) Sinds de inwerkingtreding van de huidige subsidieregelingen in 2003 is het Vlaamse natuurbeleid ingrijpend veranderd. De implementatie van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in Vlaanderen is gaande, wat een grote invloed heeft op het natuurbeleid dat in Vlaanderen wordt gevoerd. De bestaande systemen waren vooral gericht op het ondersteunen van het beheer en de inrichting in functie voor het verhogen van de algemene biodiversiteit. Dat betekent dat het financieel instrumentarium nog niet is afgestemd op de focus die in de tussentijd is gelegd op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen.
- 2) De subsidieafhandeling gebeurt in de bestaande regelgeving niet steeds op de meest efficiënte manier. Vooral bij de subsidies die in het kader van het Bosdecreet werden toegekend is de administratieve last voor de toekenning van subsidies in sommige gevallen niet in verhouding met de ondersteuning die voorzien wordt. Bovendien is de regelgeving niet aangepast aan een digitale afhandeling van subsidiedossiers.
- 3) Door de algemene besparingen bij de Vlaamse overheid staan ook de beschikbare middelen in functie van natuurbehoud onder druk. Er moet daarom op toegezien worden dat er bij de besteding van deze middelen een focus wordt gelegd op de strategische doelstellingen voor natuur en bos in Vlaanderen, zodat de middelen zo efficiënt mogelijk toegewezen worden. Voorlopig is dergelijke focus onvoldoende geïntegreerd in de subsidiemechanismen van het Vlaams natuurbeleid.
- 4) In 2013 werd het Vlaamse Gewest geconfronteerd met een klacht bij de Europese Commissie over de verenigbaarheid van bepaalde subsidies met de EU staatssteunregels. Met name de aankoopsubsidies en de onthaalsubsidies, subsidies die op dit moment zijn voorbehouden voor erkende terreinbeherende verenigingen, waren het onderwerp van deze klacht, die werd uitgebracht door de vzw Vlaamse

Vereniging Gelijkberechtiging Natuurbeheer (VVGN). Tot op heden is er geen uitspraak van de Europese Commissie geweest in dit dossier.

5 Beleidsdoelstelling

Met dit voorontwerpbesluit wordt getracht om meer personen en organisaties te betrekken bij het natuurbeheer in Vlaanderen. Er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen degenen die het natuurbeheer zullen uitvoeren en daarvoor subsidies aanvragen. De voorwaarden om een subsidie toegekend te krijgen zijn in de nieuwe regeling enkel verbonden aan datgene wat er concreet zal gebeuren op het terrein. Conform de algemene principes van het concept geïntegreerd natuurbeheer zijn alle subsidies in dit ontwerpbesluit gelijk en toegankelijk voor iedereen die zich engageert voor meer en betere natuur in Vlaanderen.

De inhoud van het voorliggende voorontwerpbesluit moet bijdragen aan de uitvoering van doeltreffend beleid inzake natuurbehoud, door middel van een duurzaam natuurbeheer van terreinen. De algemene beleidsdoelstellingen die worden beoogd met dit voorontwerpbesluit zijn:

- Toename van de oppervlakte terreinen onder natuurbeheer en verhoogde kwaliteit van dat beheer door administratieve vereenvoudiging en schaalvoordelen doordat nu alle vormen van terreinbeheer ten behoeve van het natuurbehoud in eenzelfde beheerplan kunnen samengebracht worden;
- Sterk toegenomen belang van de natuurbeheerplannen (en de gekoppelde subsidies) als het instrument bij uitstek om de instandhoudingsdoelstellingen en het Vlaams natura2000-programma op het terrein te realiseren;
- Verhoging van het maatschappelijk draagvlak voor een doelmatig natuurbeheer door verhoogde interactie met de beheerder en verhoogde inspraak voor en informatie naar de burger.

De specifieke doelstellingen die men wil realiseren met dit ontwerpbesluit zijn:

- De subsidies moeten beheerders stimuleren om te kiezen voor een zo hoog mogelijk ambitieniveau binnen de mogelijkheden van het terrein en de beheerder.
- Hoewel er gefocust wordt op de resultaten van het beheer, moeten beheerders die meer doen dan wat strikt noodzakelijk is vergoed worden voor deze bijkomende inspanningen in functie van natuurbehoud.
- De subsidies moeten een significant aandeel van de voorziene kosten voor het geïntegreerd natuurbeheer dekken. Door een kleine restfinanciering over te laten neemt de beheerder een engagement om zich in te zetten voor het natuurbeheer en wordt men gestimuleerd om te zoeken naar de meest kostenefficiënte manier om de middelen in te zetten.

Benaderd door middel van een SMART-analyse geeft dit het volgende resultaat:

- a) Specifiek: zie bovenstaande beschrijving van doelstellingen
- b) Meetbaar: de toegekende subsidies in het kader van goedgekeurd beheerplannen worden geregistreerd en bijgehouden in databanken, waar mogelijk met een geografische component. In combinatie met de monitoring van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (zie 12 Evaluatie) moet dit toelaten om in de toekomst de effectiviteit van de subsidies voor de biodiversiteit in Vlaanderen te meten;
- c) Aanvaard: het concept werd besproken in werkgroepen waarin de doelgroepen vertegenwoordigd waren (zie 13 Consultatie). Hoewel de graad van aanvaarding verschilt, mag evenwel worden besloten dat het concept uiteindelijk wel aanvaard is. Het belang dat de maatschappij hecht aan natuurbehoud onderbouwt mede de aanvaardbaarheid van de subsidies voor geïntegreerd natuurbeheer en het concept geïntegreerd beheer ten behoeve van natuurbehoud op zich. Dit is er precies op gericht is om de oppervlakte aan terreinen in natuurbeheer (en, daaruit volgend, de oppervlakte waar aan natuurbehoud wordt gedaan) te verhogen.
- d) Realistisch: er wordt nauw aangeleund bij bestaande, in gebruik zijnde subsidiesystemen inzake natuurbeheer, waardoor er mag worden van uit gegaan dat de haalbaarheid zeer hoog is. Tevens

omvat het *geïntegreerde* karakter van het concept, het actief streven naar integratie van natuurbeheer met andere maatschappelijke functies die plaats vinden op natuurterreinen. Hierdoor is het werkbare, realistische gehalte nog verder verhoogd. Tot slot is het ook in dit opzicht van belang om te wijzen op de participatie en consultatie die heeft plaats gevonden, en die op haar beurt nog verder bijdraagt aan het realistische en haalbare karakter.

- e) Tijdsgebonden: de tijdsdoelen die gesteld worden voor het opstellen van natuurbeheerplannen kaderen volledig in de tijdsdoelen ivk het instandhoudingsbeleid.

6 Opties

Het voorliggende ontwerpbesluit bevat nadere regels die uitvoering geven aan een aantal bepalingen uit het decreet natuurbehoud. De krijtlijnen voor de inhoud van dit besluit zijn al uitgezet op decretaal niveau, maar voor bepaalde aspecten krijgt de Vlaamse Regering de delegatie om nadere regels vast te stellen. Het is voor deze aspecten dat in dit onderdeel verschillende opties tegen elkaar worden afgewogen. Het gaat meer bepaald om de aspecten die ook reeds in hoofdstuk 4 Probleembeschrijving werden opgesomd:

- 1) Afstemming van het financieel instrumentarium op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen
- 2) Procedure voor goedkeuring van de subsidies
- 3) Efficiënte besteding van schaarse middelen in functie van natuurbehoud
- 4) In lijn brengen van subsidiesysteem met de Europese staatssteunregels

Elk van deze aspecten wordt hieronder afzonderlijk besproken.

1) Afstemming van het financieel instrumentarium op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

De Vlaamse Regering heeft in het decreet natuurbehoud de basis gelegd voor de uitvoering van het instandhoudingsbeleid. Daarnaast heeft de Vlaamse Regering ook een delegatie gekregen om de nadere voorwaarden te bepalen om in aanmerking te komen voor subsidies.

→ **Nuloptie: geen afstemming met instandhoudingsbeleid**

Voortzetten van de ondersteuning van het beheer en de inrichting in functie van het verhogen van de biodiversiteit in het algemeen.

→ **Optie 2: focus aankopen en inrichting van natuurterreinen op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen**

De ondersteuning van aankopen en inrichting in functie van natuurbehoud worden in eerste instantie toegespitst op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Daarnaast blijft het mogelijk om het onderhoud en de openstelling van de reeds beschermde Vlaamse natuur te ondersteunen.

→ **Optie 3: ondersteuning enkel voor maatregelen die gericht zijn op de realisatie van de instandhoudingsmaatregelen**

Er wordt enkel ondersteuning voorzien voor maatregelen die bijdragen aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en niet meer voor natuurterreinen die geen Europese bescherming genieten.

2) Procedure voor goedkeuring van de subsidies

De Vlaamse Regering heeft in het decreet natuurbehoud de delegatie gekregen om nadere regels te bepalen over de procedure voor de aanvraag en goedkeuring van de subsidies.

→ **Nuloptie: verschillende goedkeuringsprocedures voor subsidies van bossen en reservaten.**

Dit is geen valabele optie want in het wijzigingsdecreet ligt al vast dat de VR de procedure voor het goedkeuring van de subsidies moet vaststellen – behoud van de bestaande regelingen is dus geen optie

→ **Optie 2: Verschillende procedures voor recurrente en eenmalige subsidies**

Goedkeuring van recurrente subsidies verloopt tegelijkertijd met de goedkeuring van het natuurbeheerplan, voor eenmalige subsidies kunnen er ad hoc subsidieaanvragen ingediend worden.

→ **Optie 3: Eén procedure voor alle subsidies**

Conform de huidige subsidies op basis van het Bosdecreet moeten de subsidies jaarlijks aangevraagd worden. In dat geval kan de aanvraag voor zowel de recurrente als eenmalige subsidies op hetzelfde moment gebeuren.

3) Efficiënte besteding van schaarse middelen in het kader van natuurbehoud

De Vlaamse Regering heeft in het decreet natuurbehoud de delegatie gekregen om de nadere voorwaarden te bepalen om in aanmerking te komen voor subsidies.

→ **Nuloptie: voortzetten bestaande ondersteuning**

Voortzetten van de ondersteuning van het beheer en de inrichting in functie van het verhogen van de biodiversiteit in het algemeen.

→ **Optie 2: beheerders stimuleren om te kiezen voor het hoogste ambitieniveau en bijkomende inspanningen in functie van natuurbehoud ondersteunen**

De subsidies die worden voorzien zijn gelijk en toegankelijk voor iedereen, maar er worden stimulansen voorzien om meer inspanningen te doen dan strikt noodzakelijk is.

→ **Optie 3: gelijke ondersteuning voor alle beheerders, onafhankelijk van het ambitieniveau of eventuele bijkomende inspanningen**

Deze optie trekt de algemene beleidsdoelstelling voor de gelijke behandeling van iedereen die zich engageert voor natuurbeheer in Vlaanderen verder door en maakt geen onderscheid tussen het ambitieniveau van de beheerders.

4) In lijn brengen van subsidiesysteem met de Europese staatssteunregels

De Vlaamse Regering heeft in het decreet natuurbehoud de delegatie gekregen om de nadere voorwaarden te bepalen om in aanmerking te komen voor subsidies.

→ **Nuloptie: voortzetten bestaande ondersteuning**

Voortzetten van de bestaande ondersteuning, ook voor aankopen en onthaal, in functie van het verhogen van de biodiversiteit in het algemeen.

→ **Optie 2: subsidieregels volledig in lijn brengen met de Europese staatssteunregels**

Naast de subsidies voor aankopen en onthaal worden ook de andere subsidies die toegekend worden in het kader van het decreet natuurbehoud in lijn gebracht met de Europese staatssteunregels.

→ Optie 3: subsidieregels voor aankopen en onthaal in lijn brengen met Europese staatssteunregels

In reactie op de klacht tegen de aankoop- en onthaalsubsidies worden deze subsidies aangepast zodat ze niet enkel meer beschikbaar zijn voor erkende terreinbeherende verenigingen. De andere subsidies blijven bestaan in de huidige vorm.

7 Analyse van de effecten

Doelgroepen

- Burgers
 - o Kleinschalige boseigenaars (gedeeltelijk vertegenwoordigd door de koepel van bosgroepen)
 - o Landgoedeigenaars (gedeeltelijk vertegenwoordigd door Landelijk Vlaanderen)
 - o Jagers (gedeeltelijk vertegenwoordigd door Hubertusvereniging Vlaanderen)
 - o Landbouwers (gedeeltelijk vertegenwoordigd door Boerenbond en Algemeen Boerensyndicaat)
 - o Recreanten
- Verenigingen
 - o Natuurverenigingen: 7, waarvan 3 erkende terreinbeherende natuurverenigingen, samen goed voor naar schatting 200.000 leden¹.
 - o Verenigingen die betrokken waren bij het doelgroepen overleg : Boerenbond, ABS, LV, KHV, koepel van bosgroepen².
- Bedrijven:
 - o Studiebureaus die beheerplannen opmaken en eigenaars adviseren over de (financiële) mogelijkheden van hun natuurterreinen
 - o Landbouwbedrijven
- Administratieve overheden: administratieve overheden met terreinen in (natuur)beheer

Deze doelgroepen worden niet specifiek bij alle opties aan bod gebracht, maar enkel in de gevallen waarin er sprake is van specifieke effecten in hun voordeel of hun nadeel. Waar hiervoor aangegeven werd dat de nuloptie geen valabele optie is, omdat het decreet deze optie niet toelaat, worden de effecten niet besproken.

1) Afstemming van het financieel instrumentarium op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

De Vlaamse Regering heeft in het decreet natuurbehoud de basis gelegd voor de uitvoering van het instandhoudingsbeleid. Daarnaast heeft de Vlaamse Regering ook een delegatie gekregen om de nadere voorwaarden te bepalen om in aanmerking te komen voor subsidies.

→ Optie 2: focus aankopen en inrichting van natuurterreinen op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

De ondersteuning van aankopen en inrichting in functie van natuurbehoud worden in eerste instantie toegespitst op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Daarnaast blijft het mogelijk om het onderhoud en de openstelling van de reeds beschermde Vlaamse natuur te ondersteunen.

¹ http://indicatoren.milieuinfo.be/indicatorenportal.cgi?detail=246&id_structuur=17

² http://www.vvsg.be/Vrijtijdsbeleid/Documents/rapport_jeugdbewegingsonderzoek%5B1%5D.pdf

Effectbeschrijving

A. De directe effecten en indirecte effecten worden per doelgroep beschreven in de onderstaande tabellen.

VOORDELEN

Burgers – Verenigingen - administratieve overheden

Directe effecten:

- Er worden bijkomende mogelijkheden gecreëerd voor acties die uitvoering geven aan de implementatie van de instandhoudingsdoelstellingen
- Overige natuur die geen Europese bescherming geniet kan nog steeds onderhouden en opengesteld worden, zodat enerzijds het in het verleden geïnvesteerde kapitaal niet verloren gaat en anderzijds de grote maatschappelijke vraag naar voldoende natuur in de nabijheid wordt ingevuld.
- Voor aankopen werd er reeds een focus gecreëerd in het BVR van 20 juni 2014. In het voorliggend ontwerpbesluit wordt er ingespeeld en afgestemd op deze focus en nader bepaald hoe deze focus meer concreet wordt ingevuld.
- Conform de doelstelling van de decreetgever om ook Vlaamse natuur te ondersteunen

Indirecte effecten:

- Groter maatschappelijk draagvlak voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

Bedrijven

Directe effecten:

- Er ontstaat meer rechtszekerheid voor bedrijven met een negatieve impact op Europees beschermde natuur als de instandhoudingsdoelstellingen sneller worden gerealiseerd. Bovendien wordt er ook bijkomende ontwikkelruimte gecreëerd voor nieuwe activiteiten.

Indirecte effecten:

geen

NADELEN

Burgers-verenigingen – bedrijven – administratieve overheden

Directe effecten:

- Beheerders beschikken over minder vrijheid om te beslissen waar er acties worden ondernomen in functie van natuurbehoud, omdat er een focus wordt gelegd op Europees beschermde natuur.

Indirecte effecten:

- Weerstand van beheerders die via de bestaande instrumenten konden rekenen op een grotere flexibiliteit om hun doelstellingen te bereiken.

B. Verdelingseffecten.

Geen

→ **Nuloptie: geen afstemming met instandhoudingsbeleid**

Voortzetten van de ondersteuning van het beheer en de inrichting in functie van het verhogen van de biodiversiteit in het algemeen.

Effectbeschrijving

A. De directe effecten en indirecte effecten worden per doelgroep beschreven in de onderstaande tabellen.

VOORDELEN

Burgers-verenigingen-bedrijven-administratieve overheden

Directe effecten:

- Vrijheid voor beheerders die op dit moment al ondersteund worden door het natuurbeleid om maatregelen te nemen in functie van het verhogen van de algemene biodiversiteit.

Indirecte effecten:

Geen

NADELEN

Burgers-verenigingen –bedrijven-administratieve overheden

Directe effecten:

- Ondersteuning blijft beperkt tot een aantal spelers in het natuurbeleid
- De focus die reeds werd gelegd op aankopen wordt niet verder geconcretiseerd.

Indirecte effecten:

- Een minder groot maatschappelijk draagvlak voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen
- Minder vertrouwen van de betrokken doelgroepen, doordat beleidsintenties die reeds opgenomen waren door de decreetgever niet worden nageleefd

Bedrijven

Directe effecten:

- Er kunnen minder snel vergunningen afgeleverd worden aan bedrijven met een impact op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Er komt ook minder ontwikkelruimte vrij voor nieuwe activiteiten.

Indirecte effecten:

geen

B. Verdelingseffecten.

geen

→ **Optie 3: ondersteuning enkel voor maatregelen die gericht zijn op de realisatie van de instandhoudingsmaatregelen**

Er wordt enkel ondersteuning voorzien voor maatregelen die bijdragen aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en niet meer voor natuurterreinen die geen Europese bescherming genieten.

Effectbeschrijving

B. De directe effecten en indirecte effecten worden per doelgroep beschreven in de onderstaande tabellen.

VOORDELEN

Burgers-verenigingen-administratieve overheden

Directe effecten:

- Er worden meer mogelijkheden gecreëerd voor acties die uitvoering geven aan de implementatie van de instandhoudingsdoelstellingen.
- Voor aankopen werd er reeds een focus gecreëerd in het BVR van 20 juni 2014. In het voorliggend ontwerpbesluit wordt er ingespeeld en afgestemd op deze focus en nader bepaald hoe deze focus meer concreet wordt ingevuld.

Indirecte effecten:

- Een groter maatschappelijk draagvlak voor de uitvoering van de instandhoudingsdoelstellingen

Bedrijven

Directe effecten:

- Door een loutere focus op instandhoudingsdoelstellingen kunnen er snel vergunningen afgeleverd worden aan bedrijven met een impact op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Er komt ook bijkomende ontwikkelruimte vrij voor nieuwe activiteiten.

Indirecte effecten:

geen

NADELEN

Burgers-verenigingen –bedrijven-administratieve overheden

Directe effecten:

- Overige natuur die geen Europese bescherming geniet kan niet meer onderhouden en opengesteld worden, zodat enerzijds het in het verleden geïnvesteerde kapitaal verloren gaat en anderzijds de grote maatschappelijke vraag naar voldoende natuur in de nabijheid niet wordt ingevuld.
- Gaat in tegen de doelstelling van de decreetgever, waar ook de mogelijkheid wordt gelaten om Vlaamse natuur te ondersteunen

Indirecte effecten:

- Weerstand van beheerders die via de bestaande instrumenten konden rekenen op een grotere flexibiliteit om hun doelstellingen te bereiken.

B. Verdelingseffecten.

geen

2) Procedure voor goedkeuring van de subsidies

De Vlaamse Regering heeft in het decreet natuurbehoud de delegatie gekregen om nadere regels te bepalen over de procedure voor de aanvraag en goedkeuring van de subsidies.

→ Optie 2: Verschillende procedures voor recurrente en eenmalige subsidies

Goedkeuring van recurrente subsidies verloopt tegelijkertijd met de goedkeuring van het natuurbeheerplan, voor eenmalige subsidies kunnen er ad hoc subsidieaanvragen ingediend worden.

Effectbeschrijving

A. De directe effecten en indirecte effecten worden per doelgroep beschreven in de onderstaande tabellen.

VOORDELEN

Burgers-verenigingen-bedrijven-administratieve overheden

Directe effecten:

- Administratieve lasten dalen het sterkst door de goedkeuring van de recurrente subsidies samen met de goedkeuring van het natuurbeheerplan te laten verlopen. Zowel voor de goedkeuring zelf als voor de evaluatie van de subsidies betekent dit een significant lagere administratieve last.
- Voor de eenmalige subsidies worden er procedures voorzien die het best zijn afgestemd op de specifieke vereisten die gesteld worden voor iedere subsidie

Indirecte effecten:

Geen

NADELEN

Burgers-verenigingen-bedrijven-administratieve overheden

Directe effecten:

- Door de verschillende procedures kan het voor beheerders minder duidelijk zijn wanneer welke subsidie aangevraagd moet worden.

Indirecte effecten:

Geen

→ Optie 3: Eén procedure voor alle subsidies

Conform de huidige subsidies op basis van het Bosdecreet moeten de subsidies jaarlijks aangevraagd worden. In dat geval kan de aanvraag voor zowel de recurrente als eenmalige subsidies op hetzelfde moment gebeuren.

Effectbeschrijving

A. De directe effecten en indirecte effecten worden per doelgroep beschreven in de onderstaande tabellen.

VOORDELEN

Burgers- verenigingen – bedrijven – administratieve overheden

Directe effecten:

- Aangezien er slechts één procedure is voor recurrente en eenmalige subsidies kan er geen onduidelijkheid bestaan bij beheerders over het moment waarop de subsidies aangevraagd moeten worden en de procedure die daarvoor gevolgd moet worden.

Indirecte effecten:

Geen

NADELEN**Burgers- verenigingen – Bedrijven - administratieve overheden****Directe effecten:**

- Administratieve lasten zijn hoger doordat de goedkeuring van de recurrente subsidies niet samen verloopt met de goedkeuring van het natuurbeheerplan.
- Er is minder maatwerk mogelijk voor de specifieke vereisten van bepaalde subsidies.

Indirecte effecten:

Geen

3) Efficiënte besteding van schaarse middelen in het kader van natuurbehoud

De Vlaamse Regering heeft in het decreet natuurbehoud de delegatie gekregen om de nadere voorwaarden te bepalen om in aanmerking te komen voor subsidies.

→ **Optie 2: beheerders stimuleren om te kiezen voor het hoogste ambitieniveau en bijkomende inspanningen in functie van natuurbehoud ondersteunen**

De subsidies die worden voorzien zijn gelijk en toegankelijk voor iedereen, maar er worden stimulansen voorzien om meer inspanningen te doen dan strikt noodzakelijk is.

Effectbeschrijving

A. De directe effecten en indirecte effecten worden per doelgroep beschreven in de onderstaande tabellen.

VOORDELEN**Burgers- verenigingen - bedrijven – administratieve overheden****Directe effecten:**

- Gebruik maken van het potentieel van subsidie-instrumenten om het gedrag van personen en organisaties te beïnvloeden. Meer specifiek worden natuurbeheerders gestimuleerd om een hoog, ecologisch ambitieniveau na te streven.
- Aangezien bijkomende inspanningen gericht worden op de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen wordt het ruimtebeslag tot een minimum beperkt
- Door multifunctioneel gebruik te maken van ruimte kunnen gebieden in natuurbeheer maximaal gericht worden op het creëren van maatschappelijke meerwaarde.

Indirecte effecten:

- Minder conflicten met maatschappelijke noden van andere ruimtegebruikers

NADELEN

Burgers- verenigingen –bedrijven – administratieve overheden

Directe effecten:

- Minder vrijheid voor beheerders om te kiezen waar er aan natuurbeheer zal gedaan worden vanwege de focus op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen.

Indirecte effecten:

Weerstand tegen ingeperkte bewegingsvrijheid vanuit beheerders die tot op heden al gebruik konden maken van ondersteuningsmechanismes

→ Nuloptie: voortzetten bestaande ondersteuning

Voortzetten van de ondersteuning van het beheer en de inrichting in functie van het verhogen van de biodiversiteit in het algemeen.

Effectbeschrijving

A. De directe effecten en indirecte effecten worden per doelgroep beschreven in de onderstaande tabellen.

VOORDELEN

Burgers – verenigingen – bedrijven – administratieve overheden

Directe effecten:

- Veel vrijheid voor beheerders die op dit moment al ondersteund worden door het natuurbeleid

Indirecte effecten:

Geen

NADELEN

Burgers – verenigingen – bedrijven – administratieve overheden

Directe effecten:

- Ondersteuning blijft gericht op een beperkt aantal spelers in het natuurbeleid
- Geen efficiënt gebruik van beschikbare ruimte en middelen, aangezien er geen stimulansen bestaan om terreinen multifunctioneel in te zetten en geen focus wordt gelegd in functie van de strategische doelstellingen voor natuur en bos in Vlaanderen.
- Lagere motivatie bij actieve natuurbeheerders om bijkomende inspanningen in functie van natuurbehoud te doen bij gebrek aan beloningen.

Indirecte effecten:

- Minder vertrouwen bij betrokken doelgroepen, doordat beleidsintentie om het natuurbeleid open te trekken naar iedereen die zich wil engageren niet wordt nageleefd

→ **Optie 3: gelijke ondersteuning voor alle beheerders, onafhankelijk van het ambitieniveau of eventuele bijkomende inspanningen**

Deze optie trekt de algemene beleidsdoelstelling voor de gelijke behandeling van iedereen die zich engageert voor natuurbeheer in Vlaanderen verder door en maakt geen onderscheid tussen het ambitieniveau van de beheerders.

Effectbeschrijving

A. De directe effecten en indirecte effecten worden per doelgroep beschreven in de onderstaande tabellen.

VOORDELEN

Burgers- verenigingen – bedrijven – administratieve overheden

Directe effecten:

- Aantrekkelijk voor natuurbeheerders die tot op heden niet participeerden in het natuurbeheer vanwege de hoge standaarden die gekoppeld zijn aan de erkenning als reservaat
- Volledig gelijke behandeling van iedereen die participeert in het natuurbeleid.

Indirecte effecten:

Geen

NADELEN

Burgers – verenigingen – bedrijven – administratieve overheden

Directe effecten:

- Door geen stimulansen te voorzien voor hogere ambitieniveau ontstaat het risico dat de verplichtingen uit het natuurbeheerplan op minimale wijze worden ingevuld.
- Geen efficiënt gebruik van beschikbare ruimte, aangezien er geen stimulansen bestaan om terreinen multifunctioneel in te zetten.
- Lagere motivatie bij actieve natuurbeheerders om bijkomende inspanningen in functie van natuurbehoud te doen bij gebrek aan beloningen.

Indirecte effecten:

Geen

4) In lijn brengen van subsidiesysteem met de Europese staatssteunregels

De Vlaamse Regering heeft in het decreet natuurbehoud de delegatie gekregen om de nadere voorwaarden te bepalen om in aanmerking te komen voor subsidies.

→ **Optie 2: subsidieregels volledig in lijn brengen met de Europese staatssteunregels**

Naast de subsidies voor aankopen en onthaal worden ook de andere subsidies die toegekend worden in het kader van het decreet natuurbehoud in lijn gebracht met de Europese staatssteunregels.

B. De directe effecten en indirecte effecten worden per doelgroep beschreven in de onderstaande tabellen.

VOORDELEN

Burgers - verenigingen – bedrijven – administratieve overheden

Directe effecten:

- Door een aanmelding van de volledige subsidieregeling bij de Europese Commissie wordt de subsidieregeling in principe onbetwistbaar op dit vlak. Daarmee wordt er rechtszekerheid gecreëerd voor de begunstigden van deze subsidies.

Indirecte effecten:

- Bijdrage aan een meer uniforme toepassing van subsidieregels binnen Europa

NADELEN

Burgers- Verenigingen- bedrijven - administratieve overheden

Directe effecten:

- Aangezien de Europese regels in het kader van staatssteun gevolgd moeten worden, zijn er minder mogelijkheden om eigen accenten te leggen in het natuurbeleid.

Indirecte effecten:

Geen

→ Nuloptie: voortzetten bestaande ondersteuning

Voortzetten van de bestaande ondersteuning, ook voor aankopen en onthaal, in functie van het verhogen van de biodiversiteit in het algemeen.

C. De directe effecten en indirecte effecten worden per doelgroep beschreven in de onderstaande tabellen.

VOORDELEN

Burgers- verenigingen – bedrijven – administratieve overheden

Directe effecten:

- Bestaande spelers in het natuurbeleid kunnen blijven rekenen op ondersteuning van hun activiteiten.

Indirecte effecten:

Geen

NADELEN

Burgers- verenigingen – bedrijven – administratieve overheden

Directe effecten:

- De rechtsonzekerheid met betrekking tot de subsidies voor aankoop en onthaal blijft bestaan. Indien de klacht gegrond wordt verklaard, zullen alle subsidies die op basis van deze regelgeving werden toegekend met interesten teruggevorderd worden. Voor een aantal betrokken partijen zal dit het faillissement betekenen.
- Ondersteuning blijft gericht op een beperkt aantal spelers in het natuurbeleid

Indirecte effecten:

- Minder vertrouwen van betrokken doelgroepen, doordat beleidsintentie om natuurbeleid open te trekken naar iedereen die zich wil engageren niet wordt nageleefd
- Regelgeving tussen verschillende Europese lidstaten blijft eerder versnipperd.

→ Optie 3: subsidieregels voor aankopen en onthaal in lijn brengen met Europese staatssteunregels

In reactie op de klacht tegen de aankoop- en onthaalsubsidies worden deze subsidies aangepast zodat ze niet enkel meer beschikbaar zijn voor erkende terreinbeherende verenigingen. De andere subsidies blijven bestaan in de huidige vorm.

D. De directe effecten en indirecte effecten worden per doelgroep beschreven in de onderstaande tabellen.

VOORDELEN**Burgers- verenigingen – bedrijven – administratieve overheden****Directe effecten:**

- Door een aanmelding van aangepaste aankoop- en onthaalsubsidies bij de Europese Commissie wordt er ingespeeld op de subsidies die het onderwerp zijn van de bestaande klacht. Daarmee worden deze subsidieregeling in principe onbetwistbaar op dit vlak en wordt er rechtszekerheid gecreëerd voor de begunstigden van deze subsidies.

Indirecte effecten:

geen

NADELEN**Burger- verenigingen – bedrijven – administratieve overheden****Directe effecten:**

- Andere subsidies blijven vatbaar voor betwistingen zolang de subsidies niet zijn aangemeld bij de Europese Commissie.
- Het kan vreemd overkomen voor Europese commissie indien slechts een gedeelte van een subsidieregeling wordt aangemeld. Mogelijk kan het de aandacht vestigen op de niet-aangemelde subsidies.

Indirecte effecten:

- Regelgeving tussen verschillende Europese lidstaten blijft eerder versnipperd.

8 Vergelijking van de opties

De basisprincipes die bij het vergelijken van de opties en bij de uitwerking van de inhoud van het ontwerpbesluit bepalend waren, zijn de volgende:

- A. **Administratieve vereenvoudiging:** de administratieve lasten voor terreinbeheerders die aan natuurbeheer willen of moeten doen, moeten (verder) dalen.
- B. **Kostenefficiëntie:** in tijden van budgettaire schaarste moeten de beschikbare middelen efficiënt toegewezen worden in functie van de strategische doelstellingen voor natuur en bos in Vlaanderen.
- C. **Stimulerend beleid:** wie zich wil engageren om aan natuurbeheer te doen wordt daartoe gestimuleerd op verschillende manieren, zonder dat men hiertoe gedwongen wordt.
- D. **Rechtszekerheid:** de wetgeving moet rechtszekerheid verschaffen aan zo veel mogelijk stakeholders van het natuurbeleid in Vlaanderen.

Bij vergelijking van de verschillende opties:

1) Afstemming van het financieel instrumentarium op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen
Optie 2 legt een belangrijke focus op de instandhoudingsdoelstellingen, zodat er rechtszekerheid ontstaat voor bedrijven met een impact op Europees beschermde natuur. Tegelijkertijd wordt de overige Vlaamse natuur niet uit het oog verloren. Dit is belangrijk om het kapitaal dat in het verleden werd opgebouwd niet verloren te laten gaan.

2) Procedure voor goedkeuring van de subsidies
Optie 2 levert zowel voor de terreinbeheerders als voor de subsidiërende overheid de grootste winsten op qua administratieve vereenvoudiging.

3) Efficiënte besteding van schaarse middelen in functie van natuurbehoud
In optie 2 worden beheerders gestimuleerd om meer inspanningen te leveren in functie van natuurbehoud dan strikt noodzakelijk is voor de uitvoering van het beheerplan. Door een multifunctioneel gebruik van terreinen in natuurbeheer wordt het ruimtebeslag tot een minimum beperkt en tegelijkertijd zo veel mogelijk maatschappelijke meerwaarde gecreëerd.

4) In lijn brengen van subsidiesysteem met de Europese staatssteunregels
Optie 2 geeft de meeste rechtszekerheid aan zowel de betrokken terreinbeheerders (burgers, verenigingen, administratieve overheden) als aan de subsidiërende overheid.

9 Uitvoering

Het voorliggende ontwerpbesluit is een uitvoeringsbesluit van het decreet natuurbehoud. Het besluit zal in werking treden op een door de Vlaamse Regering nader te bepalen moment. Hiervoor moet er eerst een goedkeuring zijn over de besluiten die uitvoering geven aan de artikels uit het decreet natuurbehoud die de basis vormen voor het concept 'geïntegreerd beheer van natuur'. Naast het voorliggende ontwerpbesluit gaat het meer specifiek over het ontwerpbesluit rond de criteria duurzaam natuurbeheer en het ontwerpbesluit betreffende de natuurbeheerplannen en de erkenning van reservaten. Laatstgenoemde is in 2014 reeds één keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Tegelijkertijd wordt er een dossier voorbereid voor aanmelding van de subsidieregeling bij de Europese Commissie. Indien de ondersteuning die wordt voorzien in voorliggend ontwerpbesluit voldoet aan de Europese regels in het kader van staatssteun, biedt dit rechtszekerheid aan de begunstigden van deze regeling. De toegekende subsidies kunnen op dat vlak dan niet meer betwist worden. Nadat het ontwerpbesluit definitief is goedgekeurd door de Vlaamse Regering en op het vlak van staatssteun door de Europese Commissie kan de nieuwe subsidieregeling in werking treden. Er wordt verondersteld dat dit ten vroegste in 2017 kan gebeuren.

De IT-toepassingen van het ANB en subsidieaanvraagformulieren zullen aangepast worden aan de nieuwe bepalingen. Er zal een uitgebreide communicatiecampagne opgezet worden om beheerders van natuurterreinen te informeren, zowel over de nieuwe types beheerplannen als de subsidies die eraan vasthangen.

Aangezien er een ruime overgangperiode is voorzien, zal de inwerkingtreding van het voorliggende ontwerpbesluit in eerste instantie geen impact hebben op het personeelsbestand van de Vlaamse overheid. Na de overgangperiode zou de benodigde arbeidstijd voor de subsidiebehandeling lager moeten zijn (zie 10 Administratieve lasten).

In de nota IF bij het voorliggend ontwerpbesluit wordt een inschatting gemaakt van de impact op de begroting van de Vlaamse Regering. Het voorontwerpbesluit leidt op zichzelf niet tot extra uitgaven en heeft bijgevolg geen financiële weerslag. Aangezien er bijkomende beheerplannen nodig zijn voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en deze beheerplannen gedeeltelijk op terreinen van derden (i.e. niet in eigendom van Vlaamse overheden) zullen liggen, kan er gebruik gemaakt worden van de subsidies voorzien in het voorliggend ontwerpbesluit. Dit zal op langere termijn wel als gevolg hebben dat er bijkomende uitgaven nodig zullen zijn.

10 Administratieve lasten

Het voorliggende ontwerpbesluit zal resulteren in een daling van de administratieve lasten. Deze daling komt op de volgende wijzen tot uiting.

1. Gebruik maken van potentiële synergieën door koppeling aan goedkeuring natuurbeheerplan

Voor de recurrente subsidies wordt er volop gebruik gemaakt van de potentiële synergieën tussen de procedures die van toepassing zijn bij een natuurbeheerplan en de gekoppelde subsidies. Zo wordt er bij de goedkeuring van het natuurbeheerplan tegelijk gecontroleerd of er voldaan wordt aan de noodzakelijke voorwaarden voor de toekenning van recurrente subsidies. Indien dit het geval is, worden het natuurbeheerplan en de recurrente subsidies op hetzelfde moment goedgekeurd. Deze subsidies worden in principe voor 6 jaar toegekend (behoudens eventuele wijzigingen of stopzettingen van het natuurbeheerplan). Bij de 6-jaarlijkse evaluatie van het natuurbeheerplan wordt tegelijk gecontroleerd of de begunstigde zich aan alle subsidievoorwaarden heeft gehouden.

Voor de erkende reservaten is de nieuwe situatie vrij vergelijkbaar met de huidige situatie. Toch worden ook hier enkele administratieve lasten weggewerkt. Tot nu toe moesten de recurrente subsidies voor 60% verantwoord worden door personeelskosten (art. 24 Reservatenbesluit). Deze verantwoording is afgeschaft omdat de subsidiebedragen zijn vastgelegd op basis van normkosten. Daarnaast valt ook de administratieve last van het jaarrapport weg (art. 23 Reservatenbesluit). Deze rapporten waren al eerder overbodig geworden door de invoering van de 5-jaarlijkse monitoringsrapporten, maar worden nu effectief afgeschaft en vervangen door de 6-jaarlijkse evaluaties van het natuurbeheerplan.

Voor de subsidies die toegekend worden in het kader van het Bosdecreet moet er jaarlijks een subsidieaanvraag plaatsvinden. Dit betekent dat in principe ook jaarlijks controle moet uitgeoefend worden op de besteding van de subsidies (bv. art. 19 Bossubsidiebesluit). Doordat de recurrente subsidies nu voor 6 jaar toegekend worden bij de goedkeuring van het natuurbeheerplan, daalt de administratieve last van deze subsidies aanzienlijk.

2. Integratie van verschillende bestaande subsidieprocedures tot een coherent financieel instrumentarium

Het voorliggend besluit combineert 15 facultatieve en semi-gereguleerde subsidieregelingen uit 3 bestaande uitvoeringsbesluiten en integreert het tot 9 nieuwe subsidiesystemen die allen zijn opgenomen in het voorliggende ontwerpbesluit. Niet alleen leidt dit tot een drastische vereenvoudiging van de regelgeving, het zorgt er ook voor dat de verschillende procedures op elkaar worden afgestemd en de subsidies efficiënter behandeld kunnen worden. Zo waren er bijvoorbeeld tot op heden 3 vormen van projectsubsidies, die ieder met aparte voorwaarden en procedures de ecologische en sociale functie van natuurterreinen ondersteunden. Deze worden nu vervangen door 2 projectsubsidies, die bovendien qua procedures volledig op elkaar zijn afgestemd.

Enkele subsidies die zowel bij erkende natuurreservaten als private bossen eenzelfde doel nastreefden waren inhoudelijk wel al op elkaar werden afgestemd (bv. subsidies openstelling), maar procedureel nog niet. De manier om de subsidiebedragen te berekenen was verschillend, net als de afhandeling van de dossiers. Aangezien er geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen het type natuurterrein zal , nu als één subsidiemechanisme beschouwd. Hierdoor ontstaat er meer gelijkheid in de behandeling van subsidiedossiers.

3. Streven naar grotere natuurbeheerplannen en minder subsidiedossiers

Er wordt gestreefd naar de opmaak van grotere natuurbeheerplannen die grotere eenheden natuur onder een gemeenschappelijke beheervisie brengen. Dit wordt reeds gedeeltelijk gerealiseerd door de hervorming van het decreet natuurbehoud die ertoe heeft geleid dat terreinen die voorheen onder verschillende statuten vielen nu onder één natuurbeheerplan kunnen vallen. Niet enkel is dit ecologisch meer waardevol, ook vanuit administratief oogpunt levert dit meerdere voordelen op. Er zullen minder natuurbeheerplannen nodig zijn, waardoor er ook minder subsidiedossiers behandeld moeten worden.

In het voorliggend besluit wordt er getracht om hier verder op in te spelen en ook via het financieel instrumentarium beheerders ertoe aan te zetten grotere beheerplannen op te maken. Zo wordt er een samenwerkingsvergoeding voorzien bij de subsidie voor de opmaak van natuurbeheerplannen. Naarmate er meer eigenaars participeren in het beheerplan, wordt een hogere vergoeding voorzien voor. Deze vergoeding bestond al voor de opmaak van uitgebreide bosbeheerplannen, maar wordt verhoogd (vooral voor beheerplannen met meer dan 10 eigenaars) en is nu van toepassing voor alle natuurtypes.

Daarnaast wordt er een grotere rol weggelegd voor de gevolmachtigde van gezamenlijke beheerplannen. Terwijl individuele beheerders in een gezamenlijk beheerplan voorheen zelf een recurrente subsidie konden aanvragen, kan dit nu enkel gebeuren door de gevolmachtigde. Hetzelfde is ook het geval bij de restfinanciering van LIFE-projecten. Enkel de coördinerende beneficiar kan deze subsidie aanvragen, die de subsidies op zijn beurt moet doorstorten naar de andere projectpartners. Ten slotte worden er bij sommige subsidies minimale oppervlaktes of subsidiebedragen opgelegd, waardoor de behandeling van kleine dossiers wordt vermeden.

Langs de andere kant worden sommige subsidies niet meer 'voorbehouden' voor specifieke doelgroepen, waardoor er nu potentieel meer beheerders in aanmerking komen voor de subsidies. Dit zorgt ervoor dat de administratieve lasten kunnen stijgen ten opzichte van de bestaande situatie. Dit is met name het geval voor de aankoopsubsidies met als doel de erkenning als reservaat, waarbij de budgetten voorheen werden verdeeld onder de 3 erkende terreinbeherende verenigingen, maar waar in de toekomst de erkenning als terreinbeherende vereniging niet meer voor nodig is. Deze situatie is echter inherent aan de beleidskeuze om de natuurbeheerplannen en de subsidies toegankelijk te maken voor iedereen die zich engageert en weegt niet op tegen de daling van de administratieve lasten die hierboven werden besproken.

11 Handhaving

Het toezicht op de uitvoering van de subsidies gebeurt in eerste lijn door de entiteit AVES (Adviezen, Vergunningen, Erkenningen en Subsidies) van het Agentschap voor Natuur en Bos. De subsidies kunnen teruggevorderd worden als er niet wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- 1) Er worden andere subsidies bekomen voor dezelfde doeleinden waardoor meer dan 100% van de totale kostprijs van het werk wordt gesubsidieerd;
- 2) De verbintenisvoorwaarden die per specifieke subsidie werden vastgesteld worden niet nageleefd;
- 3) Uit het evaluatieverslag van het natuurbeheerplan blijkt dat de beheerder de gesubsidieerde beheermaatregelen niet of onvoldoende heeft uitgevoerd of andere beheermaatregelen heeft uitgevoerd dan deze die in het goedgekeurde natuurbeheerplan zijn opgenomen, waardoor de realisatie van de beheerdoelstellingen in het gedrang komt;
- 4) De beheerder laat na om het agentschap op de hoogte te stellen van andere subsidies die werden bekomen voor dezelfde doeleinden;
- 5) De beheerder kan geen gedetailleerde berekening van de gemaakte kosten voorleggen.

De mate van terugvordering staat in verhouding tot de mate waarin de voorwaarden niet werden nageleefd.

De handhaving van de subsidies kan echter niet losgekoppeld worden van de handhaving voor de natuurbeheerplannen. Indien de regels voor het natuurbeheerplan niet worden nageleefd en het natuurbeheerplan wordt opgeheven, kunnen er ook geen subsidies op basis van het voorliggend ontwerpbesluit toegekend worden. De handhaving van natuurbeheerplannen zal gebeuren door de cel Natuurinspectie van het Agentschap voor Natuur en Bos. Dit is ook al het geval voor het huidige decreet natuurbehoud en het Bosdecreet, en hun respectievelijke uitvoeringsbesluiten. De handhaving gebeurt op basis van het zogenaamde 'Milieuhandhavingsdecreet', titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Voor de subsidies in het voorliggend ontwerpbesluit die gekoppeld zijn aan financiering vanuit Europa, meer specifiek de projectsubsidies natuur die cofinanciering kunnen krijgen vanuit het Programma voor Plattelandsontwikkeling en de restfinanciering van LIFE-projecten, kan er ook controle worden uitgevoerd door de bevoegde Europese instanties.

12 Evaluatie

Er is geen specifieke, gerichte evaluatie voorzien. Zoals hoger beschreven is het voorliggende ontwerpbesluit een onderdeel van de eerste fase van een omvangrijke oefening tot integratie en vereenvoudiging van de regelgeving inzake natuurbehoud en natuurbeheer. De voorbereidingen voor de tweede fase zijn ondertussen opgestart. Daarbij zal ook de uitwerking van de nu voorliggende bepalingen kunnen geëvalueerd worden. Het Agentschap voor Natuur en Bos zal daarbij, als nauw betrokken administratie, een leidende rol spelen.

De monitoring van de biodiversiteit in Vlaanderen gebeurt door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, een wetenschappelijke instelling van de Vlaamse overheid. Het Instituut beschikt hiervoor over een hele reeks aan monitoringsmechanismen, die de staat van habitats en soorten nauwkeurig opvolgen, zowel degene die Europees te beschermen zijn als de overige. Het geïntegreerd beheer ten behoeve van natuurbehoud, dat in de praktijk zal worden gefaciliteerd door de inhoud van het voorliggende ontwerpbesluit, wordt verondersteld een gunstige impact te zullen hebben op de staat van instandhouding van habitats en soorten. Of dit het geval is zal moeten blijken uit de monitoringsmechanismen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek.

13 Consultatie

Voor de uitwerking van het voorliggend ontwerpbesluit werd een zeer uitvoerig participatief proces gevoerd met de diverse betrokken doelgroepen. Concreet waren bij de overleggroep VOKA, UNIZO, Boerenbond, ABS, Natuurpunt, Hubertusvereniging Vlaanderen en Landelijk Vlaanderen betrokken. Er werd een conceptnota opgemaakt die tijdens een tiental overlegmomenten werd besproken. Deze overlegmomenten gingen zowel over principiële als technische thema's en vonden zowel gezamenlijk als bilateraal plaats. Aan de hand van de opmerkingen die werden geformuleerd door de doelgroepen werd de conceptnota meermaals aangepast aan de verschillende standpunten. Op basis van de finale versie van de conceptnota werd het voorliggende ontwerpbesluit opgemaakt.

Daarnaast werd er afgestemd met de Vlaamse Landmaatschappij en Onroerend Erfgoed over de technische en economische parameters die zij gebruiken voor de bepaling van de subsidiebedragen. Met Onroerend Erfgoed werden ook afspraken gemaakt over de subsidies die toegekend worden in het geval van geïntegreerde beheerplannen, waarbij de beheerder zowel aanspraak kan maken op de ondersteuning vanuit Onroerend Erfgoed en het Agentschap voor Natuur en Bos.

De hele oefening tot integratie en vereenvoudiging van de regelgeving inzake natuurbehoud en natuurbeheer, waarvan dit voorontwerpbesluit deel uitmaakt, werd voorgesteld aan een zeer ruim publiek van doelgroepen en administraties die met de materie te maken kunnen krijgen.

14 Contactinformatie

Eloi Schreurs (eloi.schreurs@lne.vlaanderen.be) en Wouter Faveyts (wouter.faveyts@lne.vlaanderen.be).

